

KESKKONNAAMET

35. Tööleht: Looduskatastroofid

Mõiste: Loodusõnnetus (sün. looduskatastroof) on erakordse iseloomuga loodusjõudude poolt põhjustatud ulatuslik kahju elusloodusele, majandusele ja mis seab ohtu inimeste elud. Näited: torm, tsunami, üleujutus, maavärin, meteoriidi kokkupõrge Maaga, põud, metsatulekahju, pandeemia jpt.

- Ühenda joonega mõistepaarid:

Meteoroloogiline katastroof	Üleujutus
Hüdroloogiline katastroof	Maavärin
Klimatoloogiline katastroof	Torm
Geofüüsikaline katastroof	Põud
- Enamus looduskatastroofe on:
  - Maavärinad;
  - Ilmastiku nähtuste poolt põhjustatud;*
  - Vulkaanipursked;
- Vali skaala, millega mõõdetakse maavärina tugevust:
  - Richteri skaala;*
  - Reaumuri skaala;
  - Kelvini skaala;
- Tsunami tekib, kui:
  - Veekogul on väga tugev tuul, mis sunnib vee kiiresti liikuma;
  - Toimub maavärin või veealune vulkaanipurse;*
  - Laevade liiklus veekogus on liiga tihe;
- Tõene või väär?
  - Orkaani keskmes on õhutemperatuur madalam kui väljaspool;
  - Orkaani keskmes on õhutemperatuur kõrgem kui väljaspool;*

Arutlemisteemad:

Loodusõnnetused Eesti territooriumil. Arutlege, mis liiki loodusõnnetusi on Eesti territooriumil ajaloos aset leidnud. Kuidas need sündmused mõjutasid loodust, majandust ja inimeste elu? Milliseid jälgi võib leida kultuuriloost?

Kliimamuutused ja looduskatastroofid. Valdav osa loodusõnnetusi on seotud erakordsete ilmastikutingimustega. Arvatakse, et kui maakera keskmine temperatuur jätkuvalt tõuseb, sagenevad ka loodusõnnetused. Arutlege, millised on kliimamuutuste võimalikud tagajärjed a) Eestis, b) Euroopas? Mida saad Sina teha globaalprobleemide leevendamiseks?

Huvitavat lisamaterjali:

https://www.envir.ee/sites/default/files/elfinder/article_files/kliimamuutus.pdf - Kliimamuutused ja meie, Riigikogu keskkonnakomisjon.

<https://www.envir.ee/et/uleujutused> - Üleujutused, Keskkonnaministeerium.

<http://gi.ee/geomoodulid/files/modules/maavarinad2.html> - Maavärinad, Tallinna Tehnikaülikooli Geoloogia Instituut.

<http://gi.ee/geomoodulid/files/modules/laamtektoonika.html> - Laamtektoonika, Tallinna Tehnikaülikooli Geoloogia Instituut.

<http://geofon.gfz-potsdam.de/eqinfo/seismon/globmon.php> - Automatic GEOFON Global Seismic Monitor.

<https://www.youtube.com/watch?v=fW2qCK0I6cw> – Viimase saja aasta 10 kõige jubedamat looduskatastroofi, WatchMojo.com.

<https://www.youtube.com/watch?v=oRiLLd2hX0E> – Looduse viha: Looduskatastroofide teadus, American Museum of Natural History.

<https://www.youtube.com/watch?v=Wx9vPv-T51I> – Kuidas tsunamid tekkivad? Alex Gendler, Ted-Ed.